

KURAN'DA TEKRARLARIN HİKMETİ (10)

(...dünden devam)

Çünkü Hz. Peygamber'in Tanrısı olan Allah'a onlar da zaten inanır ve taparlardı. Ancak onlar ortak koşarlardı. Olsa olsa onlar, Hz. Peygamber'e, kendilerinin din ve ibadet tarzını kınamamasını, böyle yaptığı takdirde onların da Hz. Muhammed'in din ve ibadetine karışmayacağını önermişlerdir. "إِشْتَدِيلِى كِى سَن يُمُشَاق دَاوْرَانَسِىن دَا اِنْلَار دَا

(sana)

yumuşak davransınlar"

(Kalem Sûresi: 9)

âyetinden de müşriklerin ondan, dinlerine karşı yumuşak davranmasını istedikleri anlaşılmaktadır. Onların, Peygamber'in da'vetine karşı koymalarının en önemli nedeni, Peygamber'in, onların geleneksel dinlerini taşlaması, Allah'a ortak saydıkları tanrılara yalvarmalarını, onlardan meded ummalarını kınaması idi. Eğer Peygamber bundan vazgeçseydi, aralarındaki ayrılık sebebi kalkacağı için onun dâvetine karşı koymazlardı.

İşte müşriklerin bu tür önerilerine cevâb olarak inen bu sûre, herkesin vicdânî kanâatinde serbest olduğunu; Hz. Muhamme'in, onların yaptığı gibi ibadet yapmayacağını, Allah ile beraber başka tanrılara yalvarmayacağını; geleneklerine körü körüne bağlı kalan o insanların da Hz. Muhammed'in tanımladığı şekilde öteki tanrılarını tamamen unutup yalnız Allah'a ibadet etmeyeceklerini vurguladıktan sonra herkesin dininin kendisine âidolduğunu, yani herkesin, istediği biçimde hareket edebileceğini ve yaptığından sorulacağını bildirmektedir.

Gerçekten Kur'ân, vicdan özgürlüğü getirmiştir. Hiç kimsenin zorla dine sokulmasını emretmemiş, Hz. Peygamber'in insanlar üzerinde bir zorlayıcı değil, duyurucu, öğüt verici olduğunu söylemiştir: "Sana düşen, yalnız duyurmaktır" (Âl-i İmrân Sûresi: 20, Nahl Sûresi: 82, Şûrâ Sûresi: 48)

sadece duyurmaktır"

Nûr Sûresi: 54, 'Ankebût Sûresi: 18),

"Ben inananlar için bir uyarıcı ve müjdeleyiciden başka bir şey değilim"

(A'râf Sûresi: 188),

"Ben O'ndan size bir uyarıcıyım"

(Hûd Sûresi: 2)

gibi pek çok âyet, Peygamber'in görevinin, insanları zorlayarak yola getirmek değil, gerçekleri duyurmak olduğunu;

"Sen onların üzerinde zorlayıcı değilsin"

meâlindeki âyetler de Peygamberin zorlayıcı olmadığını bildirmektedir. Bunlar, vicdan özgürlüğünün en açık ifâdeleridir.

Tefsîri sadedinde bulunduğumuz sûrenin din ve ibadet özgürlüğünü gayet açık belirten: "Sizin *dininiz size, benim dinim banadır*"

 $\hat{a}$

yetinin, savaşı emreden ve seyf (kılıç) âyeti diye adlandırılan:

"

[illegible]

: Onlar sizinle topyekün savaştıkları gibi siz de onlarla topyekün savaşın"

(Tevbe Sûresi: 36)

âyetiyle neshedildiğini söylemişlerdir (Mer'î Yûsuf el-Hanbelî, Kalâidu'l-murcan fin-nâsih ve'l-mensûh mine'l-Kur'ân. Mastır tezi olarak tahkîk, s. 478).

(devamı yarın..)